

Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος και το περιεχόμενο της Ορθόδοξης Βιοηθικής (Μιλτιάδης Βάντσος, Αν. Καθηγητής ΑΠΘ)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](http://www.pemptousia.gr)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=161901>]

Η ορθόδοξη βιοηθική διακρίνεται επομένως από τις προσεγγίσεις της κοσμικής βιοηθικής, καθώς αποτελεί μια πνευματική προσέγγιση, η οποία βασίζεται στο πρόσωπο και τη διδασκαλία του Χριστού, καθώς και στην πλούσια εμπειρία της πατερικής παράδοσης[26]. Στο σημείο αυτό θα μπορούσε ίσως κάποιος να διερωτηθεί, αν είναι εφικτό και δόκιμο να προσεγγίζονται επιστημονικά ζητήματα που ανέκυψαν μόλις τις τελευταίες δεκαετίες με βάση τα κείμενα της Αγίας Γραφής και των Πατέρων της Εκκλησίας, που γράφηκαν σε εποχές κατά τις οποίες τα προβλήματα αυτά ήταν παντελώς άγνωστα. Ο ενδιασμός αυτός θα ήταν ασφαλώς βάσιμος, αν ο θεολόγος αναζητούσε στα κείμενα αυτά άμεσες και συγκεκριμένες απαντήσεις στους σύγχρονους προβληματισμούς.

Καθώς όμως οι σύγχρονοι αυτοί ηθικοί προβληματισμοί αφορούν στα όρια των επεμβάσεων στις διάφορες εκφάνσεις της ζωής του ανθρώπου, η αξιολόγησή τους μπορεί κάλλιστα να βασίζεται στη διδασκαλία της Εκκλησίας για την προέλευση, την αξία, το νόημα και τον προορισμό της ζωής του ανθρώπου. Επιπλέον, η θεολογική νοηματοδότηση του γάμου, της τεκνογονίας και της οικογένειας, της ελευθερίας και της προσφοράς στο συνάνθρωπο, της υγείας, της ασθένειας και του πόνου, του θανάτου και της αιώνιας ζωής αναδεικνύει την πνευματική διάσταση του προβληματισμού και θέτει τα θεμέλια για τη διαμόρφωση μιας ορθόδοξης προσέγγισης, η οποία διαφυλάσσει το φρόνημα των Πατέρων και να αξιοποιεί την πολύτιμη εμπειρία τους[27].

Η πρόκληση επομένως για την ορθόδοξη βιοηθική είναι να παρακολουθεί την εξέλιξη της επιστήμης, να γνωρίζει καλά το σύγχρονο ηθικό προβληματισμό και τις απόψεις που διατυπώνονται και να προσπαθεί με βάση τη χριστιανική διδασκαλία και την πλούσια πνευματική εμπειρία της Ορθοδοξίας να διατυπώνει θέσεις που να προσανατολίζουν το Χριστιανό και κάθε καλοπροαίρετο άνθρωπο στο θέλημα του Θεού. Μια τέτοια προσέγγιση είναι, σύμφωνα με τη Σύνοδο, γενικότερα χρήσιμη στην κοινωνία, καθώς συμβάλλει στον εμπλουτισμό της φιλοσοφικής και επιστημονικής συζήτησης των βιοηθικών θεμάτων[28].

Επίλογος

Από όσα διαλάβαμε στην παρούσα μελέτη καθίσταται σαφές ότι η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας κατανοεί πλήρως τη σημασία και την

επικαιρότητα του ηθικού προβληματισμού για την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας, γι' αυτό και ορθώς περιέλαβε τη βιοηθική στα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε. Οι θέσεις που διατύπωσε, παρά την ευλόγως σύντομη ανάπτυξή τους, είναι σαφείς και μαρτυρούν άριστη γνώση του αντικειμένου. Η Εκκλησία επιδοκιμάζει αφ' ενός την πρόοδο της επιστήμης και επαινεί πολλά επιτεύγματά της ως ευεργεσίες, επισημαίνει αφ' ετέρου τις αρνητικές επιπτώσεις και διατυπώνει έντονη ανησυχία για την ανεξέλεγκτη χρήση της βιοτεχνολογίας και για τον ενθουσιασμό, με τον οποίο ο σύγχρονος άνθρωπος την περιβάλλει. Αυτό άλλωστε που διακυβεύεται δεν είναι τόσο η ορθότητα ορισμένων ιατρικών επεμβάσεων όσο η ίδια η αξία της ζωής του ανθρώπου και η θεώρησή του ως προσώπου. Η Εκκλησία τονίζει ότι η επιστημονική έρευνα πρέπει να υπόκειται σε ηθικές αρχές και ως τέτοιες προβάλλει το σεβασμό στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου και στη δημιουργία του Θεού. Τέλος, θέτει τα κριτήρια και αναδεικνύει τη σημασία μιας ορθόδοξης βιοηθικής, η οποία καλείται να προσφέρει στο σύγχρονο ηθικό προβληματισμό μια πνευματική προσέγγιση, που προσανατολίζει τον άνθρωπο στο πραγματικό νόημα της ζωής και στο θέλημα του Θεού.

[26] *Μήνυμα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας*, παράγρ. 7. *Εγκύκλιος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας*, παράγρ. 12.

[27] Μιλτιάδη Βάντσου, «*An Orthodox Approach to Bioethics*», σε: *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ./ Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας* 11 (2006) 80-81.

[28] *Εγκύκλιος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας*, παράγρ. 12.